

ZAGINIONA MEZUZA I TAKI JEDEN ZIOMEK

LEKCJA NR 5 DO SŁUCHOWISKA PT.
“NOWE HISTORIE STARYCH RZECZY, CZYLI MUZEALNE
PRZYGODY STEFANA CZÓLENKO”

AUTORKA: Gabriela Górska
Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola

SŁOWA KLUCZOWE: wielokulturowość, tożsamość, symbol, mezuzah

METODY: rozmowa, praca z opowieścią, praca plastyczna

CELE WARSZTATU:

Dziecko:

- rozumie, że dawniej w mieście mieszkali ludzie różnych kultur, którzy wspólnie tworzyli społeczność,
- rozwija empatię i postawę szacunku wobec inności.

POTRZEBNE MATERIAŁY:

- piąty odcinek słuchowiska Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola pt. “Nowe historie starych rzeczy, czyli muzealne przygody Stefana Czółenko”
- sprzęt do odtwarzania dźwięku,
- kartka z bloku rysunkowego, kredki, mazaki, ewentualnie tablica.

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Wprowadzenie do tematu: rozmowa
2. Wysłuchanie opowiadania
3. Praca z opowiadaniem, rozmowa kierowana
4. Podsumowanie
5. Praca plastyczna

PRZEBIEG ZAJĘĆ

WPROWADZENIE

Poproś dzieci, aby zastanowiły się i odpowiedziały na pytania:

- Czy wiesz, co to znaczy, że ludzie wyznają różne religie lub mają różne zwyczaje?
- Czy można przyjaźnić się z kimś, kto ma inne tradycje niż my?

PODSUMOWANIE ODPOWIEDZI

Ludzie, którzy mieszkają w jednym mieście mogą bardzo różnić się od siebie. Obchodzą święta inaczej niż większość, mogą inaczej się ubierać, a ich przodkowie mogą pochodzić z innego miasta, a nawet z innego kraju niż Polska. Mieszkając razem w Zduńskiej Woli, po mimo różnic po między nami, traktujemy to miejsce jak nasz wspólny dom. Oznacza to, że utożsamiamy się z naszym miastem.

WPROWADZENIE DO PIERWSZEGO ODCINKA

Tożsamość można porównać do drzewa, które ma korzenie, pień i gałęzie. Korzenie oznaczają przeszłość, czyli to, co było wcześniej: ludzie, którzy tu mieszkali, ich praca, zwyczaje i domy. Pień, oznacza nas teraz, to, że tu żyjemy, chodzimy do szkoły, mamy swoje wspomnienia. Gałęzie są symbolem przyszłości, czyli wszystkim tym, co jeszcze się wydarzy. Gdy pamiętamy, aby dbać o korzenie, drzewo rośnie mocno i zdrowo. Tak samo my, jeśli znamy historię swojego miasta, to lepiej rozumiemy siebie i wiemy, że należymy do tego miejsca. To właśnie nazywa się tożsamość, jeśli wiemy, że jesteśmy częścią czegoś większego: naszej rodziny, szkoły, miasta.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

WPROWADZENIE

 Dziś odwiedzimy razem ze Stefanem Czótenko kolejną salę muzealną. Znajdują się w niej przedmioty, które przypominają o ludziach, jacy kiedyś mieszkali w Zduńskiej Woli. Byli to Żydzi, czyli osoby wyznające religię zwaną judaizmem. Choć mieli swoje zwyczaje, modlitwy i święta, odmienne od Polaków, to także chodzili do szkoły, pracowali, śmiali się i spotykali z rodziną.

W naszym mieście mieszkali razem z Polakami, Niemcami i innymi narodowościami. Przyjechali na zaproszenie Stefana Złotnickiego, który zakładał tu miasto. Wszyscy wspólnie tworzyli Zduńską Wolę. Stefan Czótenko spotyka Mezuzę, to jest strażniczkę dawnych żydowskich domów i poznaje historię chłopca o imieniu Natan, który opowiada o życiu swojej rodziny w Zduńskiej Woli sprzed wielu lat.

Na co zwrócić uwagę:

- a. Czym różniło się życie żydowskiej rodziny od naszej codzienności, a co było takie samo?
- b. Czym jest mezuzę?
- c. Co symbolizują pojemniki z piaskiem w Sali Żydowskiej?

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA Z OPOWIADANIEM

WYSŁUCHANIE SŁUCHOWISKA

ROZMOWA KIEROWANA

1. Kim byli Żydzi i kiedy przybyli do Polski?

Podsumowanie odpowiedzi:

Żydzi to ludzie, którzy wyznają religię zwaną judaizmem. Ich przodkowie mieszkali bardzo dawno temu w Izraelu. Wielu z nich przyjechało do Polski już około tysiąca lat temu, bo tutaj mogli żyć spokojnie, pracować i modlić się według swoich zasad.

W Zduńskiej Woli Żydzi pojawili się w XIX wieku. Zakładali sklepy, warsztaty, pomagali w rozwoju miasta.

To dawni mieszkańcy naszego miasta. Mówili trochę innym językiem, mieli inne święta, ale też bawili się, uczyli i kochali swoje rodziny, zupełnie tak jak my.

2. Czym jest mezuzą?

Zapytaj:

- Dlaczego ludzie chcieli mieć taką pamiątkę przy drzwiach?
- Dlaczego mezuzą nazywa się "strażniczką pamięci"?

Podsumowanie odpowiedzi:

Mezuzą nie jest tylko ozdobą domu, to przede wszystkim święty znak przypominający o wierze w Boga.

W środku znajduje się modlitwa „Shema Yisrael”, która zaczyna się od słów: „Słuchaj, Izraelu, Pan jest naszym Bogiem, Pan jest jeden.” To bardzo ważne zdanie w religii żydowskiej.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA Z OPOWIADANIEM

Ta modlitwa przypomina im, że Bóg jest jeden i że człowiek powinien kochać Go całym sercem, pamiętać o Jego naukach i kierować się nimi w życiu codziennym. Wieszka się ją przy drzwiach, żeby każdy, kto wchodzi do domu, pamiętał o tych wartościach.

Mezuzza była symbolem wszystkich Żydów przypominającym im o tym, że choć są daleko od swojego domu, to mają wspólną tradycję.

W różnych domach czasem mamy obrazek święty, krzyż albo inne symbole, które pokazują, co jest dla nas ważne.

Dziś po tych rodzinach często nie ma już śladu, ale w muzeum pozostały pamiątki: stare fotografie lub księgi, a na tej wystawie w muzeum zebrane wspomnienia różnych rodzin.

Dzięki nim możemy dowiedzieć się, że Zduńska Wola była kiedyś miastem wielu kultur i religii.

3. Kim był i o czym opowiadał Natan?

Zapytaj:

- Jakie historie rodzinne wspominał Natan?
- Która była najśmieszniejsza, a która najdziwniejsza?

Podsumowanie odpowiedzi:

Natan to żydowski chłopiec, który opowiada o swoim życiu w Zduńskiej Woli sprzed ponad 100 lat. Jego rodzina prowadziła warsztat szewski, czyli robiła buty, przygotowywała świąteczne potrawy, bawiła się i śmiała, ich codzienność była podobna do naszej. Natan opowiedział historię o pękających butelkach, o zjawie chodzącej po mieszkaniach podczas święta oraz o podmienionej u piekarza potrawie czulent. Natan pokazał, że ludzie różnych kultur mają te same uczucia i marzenia, a także chcą, żeby w ich domu było wesoło, bezpiecznie i rodzinnie.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA Z OPOWIADANIEM

4. Co symbolizują pojemniki z piaskiem w Sali Żydowskiej?

Podsumowanie odpowiedzi:

W muzeum stoi instalacja złożona z szklanych fiolek, w których jest włożony zwitek papieru z modlitwą oraz z trzema warstwami ziemi:

- jasna – ziemia z Izraela (miejsce ich przodków),
- ciemna – ziemia ze Zduńskiej Woli (miejsce, gdzie mieszkali Żydzi),
- inna – ziemia z krajów, do których wyjechali (np. USA, Australia).

Niektóre fiołki mają tylko jedną lub dwie warstwy, ponieważ symbolizują rodziny, które zginęły podczas II wojny światowej. Każda fiołka z modlitwą, czyli mezuzą to jak mała historia rodziny. Ziemia przypomina, skąd ktoś pochodził i dokąd powędrował.

Wystawę pn. "The Missing Mezzuzot of Zdunska Wola" stworzyła artystka Estelle Rozinski (której rodzina pochodziła ze Zduńskiej Woli).

PODSUMOWANIE CAŁOŚCI

Stefan Czótenko nauczył się, że w Zduńskiej Woli żyli ludzie różnych kultur i religii, ale wszyscy tworzyli jedno miasto.

Mezusa i Natan przypomnieli, że dom to nie tylko budynek, ale rodzina, wspólne chwile i wspomnienia, które zostają na zawsze. Domem może być nasze miasto, w których kiedyś żyli różni ludzie, inni niż my, ale Zduńska Wola była miejscem, które kochali i się z nim utożsamiali.

Takie wspólne mieszkanie różnych ludzi w jednym mieście na przestrzeni lat możemy porównać do nitek i tkania.

Każda nitka w tkaninie jest trochę inna, jedna czerwona, druga niebieska, trzecia zielona, ale dopiero kiedy wszystkie się połączą, powstaje piękny materiał.

Tak samo jest z historią miasta, mieszkają w nim różni ludzie, różne rodziny, którzy mają różne zwyczaje, lecz razem tworzą jedną wspólną opowieść.

Dziś my jesteśmy częścią tej tkaniny, dodajemy do niej swoje kolory, nasze pomysły, śmiech, przyjaźnie i wspomnienia.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA PLASTYCZNA

PRACA PLASTYCZNA

Zadanie plastyczne: **„Mój dom pamięta...”**

Można zaproponować rozmowę:

„Jak myślicie, co chciałby zapamiętać miłego Wasz dom, gdyby umiał mówić?”

Dzieci rysują swój dom lub mieszkanie, ale z zaznaczeniem tego, co chcą, by zapamiętał, np. serce, uśmiech, przyjaciela, rodzinę, książkę, ulubioną rodzinną zabawę, coś śmiesznego co się wydarzyło, ulubione zwierzątko.

Można zrobić z tego galerię pt. „Nasze zduńskowolskie domy pamięci” pokazując, że każdy dom ma swoją historię i warto o niej pamiętać.